

Ledenbericht

4e jaargang, no. 3 - september 2018

Den Haag-Haaglanden
HUMANISTISCH
VERBOND

Van de redactie

Na de zomerstop is het bestuur weer enthousiast aan de slag gegaan. In dit Ledenbericht de weerslag daarvan. Onze eerste activiteit – de Prinsjesdagviering – is net achter de rug. Het thema was Eén Mensenfamilie !, georganiseerd door verschillende religieuze en levensbeschouwelijke organisaties, waaronder het Humanistisch Verbond. Een bijzondere bijdrage gaf Hanne Bikker aan de viering met het aanleveren van een Nederlandse tekst op het lied Halleluja van Leonard Cohen, dat tijdens de viering ten gehore werd gebracht. Spreker voor het Humanistisch Verbond in de Grote Kerk

was Morid Aziz, als Afghaans vluchteling en ‘afvallige’ moslim nog maar een paar jaar woonachtig in Nederland. Zijn verhaal is te lezen op de landelijke HV-website. Een andere bijdrage van het HV was de workshop door Luc Meuwese tijdens het Peace in the Park Festival in de Paleistuin op 23 september. Op creatieve wijze vroeg hij de festivalbezoekers hoe deze al of niet met de humanistische levenskunstregel - *Zelf denken, Samen leven* - omgaan als er beslissingen genomen moeten worden en hoe een en ander overlegd en gecommuniceerd wordt.

De komende maanden worden drie bijzondere bijeenkomsten georganiseerd: een Humanistisch Café met als spreker Yvonne Zonderop over een verassende comeback van religie, de cursus Mens zijn in de 21e eeuw en de Socrateslezing over mensenrechten door minister Sigrid Kaag. Op het onderwerp mensenrechten voert het HV landelijk momenteel een campagne. Onze laatste activiteit zal zijn de Midwinterviering op zaterdag 15 december. Met de invulling ervan zijn we nog bezig. We hopen u tijdens de verschillende activiteiten te ontmoeten.

Cursus Mens zijn in de 21e eeuw

Cursusdata: 8, 22, 29 november en 6 december - **Tijd:** 19.00 - 21.00 uur

Locatie: Amadeus (voorheen Bethelkerk Händellaan), ingang Traviatastraat 25 (bereikbaarheid: auto vrij parkeren, OV tram 3 en bus 23 halte Laan van Meerdervoort/Hoefbladlaan, 3 minuten loopafstand).

Docent is **Silvia Benschot**, onder andere freelance docent voor het Humanistisch Verbond en de Internationale School voor Wijsbegeerte.

Kosten € 75,- (HV-leden), € 120,- (niet-leden), incl. reader.

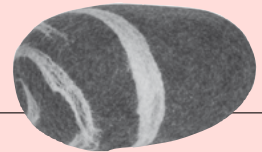
Inschrijven via www.cursushumanisme.nu.

In deze cursus onderzoeken we humanistische inspiratiebronnen en gaan we op zoek naar nieuwe perspectieven. Door kennisoverdracht, reflectie en gesprek met docent en medecursisten staan we stil bij fundamentele vragen uit de 21e eeuw en de actuele waarde van het humanisme.

Media, markt en technologie veranderen je leven, je relaties met anderen en de natuur. Hoe blijf je je eigen, bewuste keuzes maken? In vier interactieve bijeenkomsten verzamel je een berg nieuwe inzichten en een onbevangen blik op jezelf als mens in de 21e eeuw.

CURSUSOVERZICHT

Mens zijn in de 21e eeuw

Verbondenheid (bijeenkomst 1)

Autonomie is een ideaal dat we mogen koesteren. Maar zijn mensen niet ook ten diepste op elkaar aangewezen? Is het tijd voor een afhankelijkheidsverklaring? Wat neem je mee naar huis? Je hebt een breder begrip van autonomie, verbondenheid en je relaties met anderen. Misschien ga je vanaf nu wel andere keuzes maken?

Mens en aarde (bijeenkomst 2)

Dwingt klimaatverandering ons tot een technische oplossing of tot een morele heroriëntatie? Deze bijeenkomst is geen lesje doemdenken, maar een zoektocht naar een ‘waarachtiger’ omgang met onszelf en leven op aarde. Wat neem je mee naar huis? Je bent je meer bewust van jouw omgang met natuur en aarde. Je herkent verschillende manieren om de natuur te benaderen en kunt deze toepassen in je leven.

Technologie (bijeenkomst 3)

Technologie is niet ‘goed’ of ‘slecht’, maar wel invloedrijk, op ons dagelijks leven en op de hele wereld. Hoe kan onze omgang met technologie bijdragen tot een goed leven? Wat neem je mee naar huis? Je hebt meer grip op de rol van technologie in jouw leven.

Praktische Wijsheid (bijeenkomst 4)

Vaak wordt gezegd: ieder z’n eigen mening. Maar wat betekent wijsheid dan nog? Wie heeft ‘de wijsheid’ in pacht? Wat neem je mee naar huis? Je hebt meer inzicht in je eigen, praktische wijsheid en wat jij belangrijk vindt.

Hebben we onze godsdienst te snel bij het grof vuil gezet?

Donderdag 18 oktober 2018 - 17.30 tot 19.30 uur (inloop 17.00 uur)

Locatie: Presentatie Studio Jacobine van Beurden, Zwaardstraat 16, Scheveningen

Kosten € 5,- p.p. (inclusief drankje, soep en snack)

I.v.m. de capaciteit van de locatie willen we graag weten op hoeveel mensen we kunnen rekenen. Daarom het verzoek u tot uiterlijk 12 oktober aan te melden en de bijdrage ad € 5,- te storten op banknummer NL97 TRIO 019 8435 363 t.n.v. HV Den Haag o.v.v. Humanistisch Café 18 oktober 2018.

De inleiding van dit Humanistisch Café wordt verzorgd door Yvonne Zonderop, journaliste en schrijfster van het boek 'Ongelofelijk, over de verrassende comeback van religie'. Het is tijd dat we religie weer serieus nemen als maatschappelijk verschijnsel dat betekenis geeft, vindt Yvonne Zonderop.

In het maatschappelijk debat wordt veel gesproken over het ontbreken van een moreel kompas, de behoefte aan het invullen van een publieke moraal in deze moderne tijd. Ook wordt wel gesproken over het gemis van een verticale dimensie, iets wat buiten ons zelf staat. Steeds vaker komt in het debat naar voren dat het afscheid nemen van religie wordt ervaren als 'het weggooiën van het kind met het badwater'.

Miljoenen Nederlanders laveren tussen geloof en ongeloof. In de politiek duikt de christelijke erfenis steeds weer op, omdat we er onze cultuur, democratie en ethiek aan ontnemen. Religie blijkt een immense bron van inspiratie voor nieuwkomers uit alle windstreken. En millennials verdiepen zich juist weer in godsdienst en spiritualiteit.

Rol van het humanisme

Het boek 'Ongelofelijk, over de verrassende comeback van religie' van Yvonne Zonderop biedt een goed aanknopingspunt voor een oriëntatie op religie en humanisme.

Kan het Humanistisch Verbond een rol vervullen in het ontwikkelen van een hedendaagse publieke moraal door aansluiting te zoeken bij de discussie over de rol van religie en spiritualiteit in de samenleving?

Is er een rol weggelegd voor het Humanistisch Verbond om aan de invulling van de 'morele leegte, dan wel verticale dimensie' een bijdrage te leveren?

Wat betekent dit überhaupt voor onze op-

vattingen en benadering van religie en spiritualiteit?

Wij, het Humanistisch Verbond Den Haag-Haaglanden vinden een nadere verkenning zinvol en geven u graag de gelegenheid daarover met ons te discussiëren.

Yvonne Zonderop

Yvonne Zonderop is zelfstandig auteur, gespreksleider en bestuurder met een lange journalistieke staat van dienst. Ze is vast medewerker

van de Groene Amsterdammer en columnist bij SER Magazine. Sinds 2008 is zij lid van de Raad van Commissarissen van de FD Mediagroep. Ook is zij lid van de Raad van Toezicht van omroep Human, lid van de UNESCO Commissie Nederland en lid van de begeleidingscommissie van het Sociaal en Cultureel Planbureau. Daarnaast is zij bestuurslid van de Anne Vondelingprijs. Ze was tot voorjaar 2017 voorzitter van de adviescommissie van de NOS voor journalistiek/maatschappelijke aangelegenheden.

Ongelofelijk, Over de verrassende comeback van religie

Op 9 april kwam 'Ongelofelijk', over de verrassende comeback van religie', het nieuwe boek van Yvonne Zonderop uit. Het is tijd dat we religie weer serieus nemen als maatschappelijk verschijnsel dat betekenis geeft, vindt Yvonne Zonderop. Als meisje verliet ze stampvoetend de katholieke kerk, maar ze voelt zich wel nauw verbonden met de christelijke cultuur. Ze beschrijft de recente geschiedenis van een ontzuilend Nederland, aan de hand van persoonlijke ervaringen. Volgens haar slaat de slinger nu weer de andere kant op – voor wie open genoeg is om dit te zien.

Agenda

Donderdag 18 oktober 2018

Humanistisch Café - Hebben we onze godsdienst te snel bij het grof vuil gezet?

Tijd: 17.30 - 19.30 uur (inloop 17.00 uur)

Locatie: Presentatie Studio Jacobine van Beurden, Zwaardstraat 16, Scheveningen. Spreker Yvonne Zonderop, journaliste en schrijfster, over haar boek 'Ongelofelijk, over de verrassende comeback van religie'. Kosten € 5,- p.p. (inclusief drankje, soep en snack). Aanmelden tot uiterlijk 12 oktober via info@humanistischverbondenhaag.nl.

Donderdagen 8, 22, 29 november en 6 december

Cursus Mens zijn in de 21e eeuw

Tijd: 19.00-21.00 uur - Locatie: Amadeus (voorheen Bethelkerk Händellaan), Traviatastraat 25 (bereikbaarheid: auto vrij parkeren, OV tram 3 en bus 23) halte Laan van Meerdervoort / Hoefbladlaan 3 minuten loopafstand). Wie ben ik, als mens, in de 21e eeuw? Media, markt en technologie veranderen je leven, je relaties met anderen en de natuur. Hoe blijf je je eigen, bewuste keuzes maken? In vier interactieve bijeenkomsten verzamel je een berg nieuwe inzichten en een onbevangen blik op jezelf als mens in de 21e eeuw. Docent: Silvia Benschot, filosoof.

Kosten € 75,- (HV-leden), € 120,- (niet-leden), incl. reader. Inschrijven via www.cursushumanisme.nu.

Maandag 3 december

Socrateslezing door Sigrid Kaag, minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, over de Rechten van de Mens

Tijd: 20.00-22.00 uur - Locatie: Koninklijke Schouwburg, Korte Voorhout 3.

De lezing refereert aan het feit dat op 10 december 1948, dus precies 70 jaar geleden, de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties werd aangenomen.

Zaterdag 15 december

Midwinterviewing

Tijd: Middag – Programma en locatie nog niet bekend. Gedacht wordt aan een creatief-kunstzinnige invulling.

Zie op de website www.humanistischverbondenhaag.nl/programma het interview in pdf met Yvonne Zonderop in de Volkskrant van 14 april 2018.

Socrateslezing Den Haag - Mensenrechten

Op 3 december houdt Sigrid Kaag, minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelings-samenwerking, in de Haagse Schouwburg een lezing over Mensenrechten.

De lezing refereert aan het feit dat op 10 december 1948, dus precies 70 jaar geleden, de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties werd aangenomen.

Informatie volgt nog per e-mail en op de websites van HV Den Haag-Haaglanden en de landelijke HV-website.

Mensenrechten en humanisme

Mensenrechten en humanisme gaan hand in hand. Zowel nationaal als internationaal is de humanistische beweging sinds jaren actief om de rechten van de mens te bevorderen. Vrijheid, gelijkheid, zelfbeschikking en verantwoordelijk: ze zijn onze basis.

De kern van de mensenrechten is de individuele mens. Want dit is de meest kwetsbare minderheid die bestaat. Mensenrechten wijzen op de enige identiteit die we delen met iedereen, onze identiteit als mens.

Maar onze identiteit als mens dreigt voortdurend onder te sneeuwen. In het idee dat we vooral Nederlander zijn, of Marokkaan, of Fransman. Dat we vooral socialist zijn of liberaal. Dat we vooral moslim, humanist zijn of christen. Dat we vooral dit zijn en dus niet dat.

Actie

Paspoorthoesje

Dit jaar besteedt het Humanistisch Verbond extra

aandacht aan Mensenrechten, o.a. via de acties rond de paspoorthoesjes. De universele mensenrechten horen thuis in het paspoort. Mensenrechten zijn er voor iedereen, ongeacht achtergrond, sekse en religie. Door ze in het paspoort te verankeren, verdedig je gelijkwaardigheid en vrijheid voor iedereen. Op deze manier laten we zien dat onze identiteit als Nederlander samengaat met het besef dat ieder mens uniek en waardig is. Alleen op basis van dit besef kunnen gemeenschappen groeien, kunnen verbindingen ontstaan en kunnen culturen zich ontwikkelen.

Het Humanistisch Verbond viert 70 jaar universele mensenrechten. Er is de afgelopen zeventig jaar wel degelijk vooruitgang geboekt. Daar zijn we trots op. En we willen ze nog verder brengen. Door ze in het paspoort te verankeren, verdedig je gelijkwaardigheid en vrijheid voor iedereen.

Steun aan de actie Paspoorthoesjes kan gegeven worden via:

<https://mensenrechten.humanistischverbond.nl/>.

Universele Verklaring van de Rechten van de Mens

Als wij het over mensenrechten hebben, bedoelen we vaak de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Dat zijn de dertig basisrechten met waarden zoals gelijkheid, vrijheid en solidariteit. De aanleiding voor het opstellen van de Verklaring was de Tweede Wereldoorlog. Door de 65 miljoen doden - waaronder 6 miljoen joden - was het heel duidelijk geworden dat de mensenrechten wereldwijd beschermd moesten worden. Er waren al eeuwen allerlei wetten en verdragen, maar er was nog geen algemeen vastgelegde lijst met rechten. De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens moest zo'n universele moraal zijn.

Wat hebben ze ons gebracht?

- Er zijn allerlei organisaties die de mensenrechten bewaken en een regering op het matje kunnen roepen als er schendingen worden vastgesteld. Denk aan Amnesty International. En er zijn organisaties waar je terecht kunt als je rechten worden geschonden, zoals het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, en het College Bescherming Persoonsgegevens of het College van de Rechten van de Mens in Nederland.
- Empirische analyses geven aan dat er minder genocide en minder geweld tegen burgers plaatsvindt. Ook is er wereldwijd minder armoede, minder kindersterfte, meer gezondheidszorg en meer onderwijs. De gelijkheid tussen man en vrouw is toegenomen en de rechten van LGBT-mensen worden meer erkend. Overigens is er ook achteruitgang, bijvoorbeeld op het gebied van vluchtelingen en economische ongelijkheid.
- Als je de mensenrechten met een ideale wereld vergelijkt, is er nog enorm veel te doen, maar als de situatie nu met de situatie in het verleden vergelijkt, boeken we gestaag vooruitgang.

Wat heeft humanisme te maken met mensenrechten?

- De mensenrechten worden ook wel een typisch humanistisch project genoemd. Maar mogen we ons dat als humanisten toe-eigenen? De waarden van het humanisme en van de mensenrechten komen erg overeen, maar dat geldt ook voor veel andere levensvisies en religies. En het idee mensen mensenrechten zie je terug in vrijwel alle wereldtradities en culturen.
- Wel kenmerkend aan zowel het humanisme als de mensenrechten is de nadruk op de mens. Je hebt rechten als én omdat je mens bent. Niets meer en niets minder. Je krijgt je rechten dus niet van God, de Koning of regering.

Zijn mensenrechten niet te westers?

- Feitelijk zijn de universele mensenrechten vastgelegd door alle landen in de wereld. Maar er wordt gemorrelt aan de universaliteit. Zo heeft de zogenoemde Cairo-verklaring stof doen opwaaien. Dit is een Universele Islamitische Verklaring van de Mensenrechten, waarbij de Sharia wordt gevolgd. De Cairo-verklaring wil een bepaalde religie voorrang geven en dat heeft weinig met mensenrechten te maken.
- Sommige culturen leggen meer nadruk op de groep en minder op individuele vrijheid. Vrijheid van het individu leeft wel sterk in het Westen. Maar feit is dat mensen wereldwijd vechten voor hun individuele vrijheid en gelijkheid: daar is niets westers aan.

Sigrid Kaag

'Als Nederland verbinden we ons aan het in stand houden en koesteren van een diverse, inclusieve samenleving. We moeten ons richten op mensenrechten, seksegelijkheid en sociale acceptatie. We moeten moed en vastberadenheid tonen. En jullie kunnen op ons, op mij, de regering van Nederland, rekenen om de daad bij het woord te voegen.'

Sigrid Kaag werd geboren op 2 november 1961 in Rijswijk en is politica en diplomaat. Zij is sinds 2017 namens D66 minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelings-samenwerking in het kabinet-Rutte III. Eerder was zij diplomaat bij de Verenigde Naties.

Zo was zij regionaal directeur Midden-Oosten/Noord-Afrika voor het VN-kinderfonds UNICEF, assistent-secretaris-generaal bij het VN-ontwikkelingsprogramma (UNDP), special coördinator van de Verenigde Naties in Libanon en leidde de ontwapeningsmissie met als resultaat de vernietiging van de chemische wapens in Syrië. Voor haar werk in Syrië werd Kaag persoonlijk bedankt door de Amerikaanse president Barack Obama.

Waar Blok stelt dat verschillende etnische groepen niet vreedzaam kunnen samenleven, neemt Sigrid Kaag een duidelijk tegengestelde positie in. Ze herstelt het beeld van Nederland als een samenleving die inclusiviteit voorstaat en opkomt voor mensenrechten en minderheden.

Ze gaat uit van inclusiviteit dat er op neerkomt dat alle groepen betrokken worden. Dat model heeft volgens haar zijn effectiviteit bewezen en is een voorbeeld voor de rest van de wereld. Als Nederland verbinden we ons aan het in stand houden en koesteren van een diverse, inclusieve samenleving.

Hoe religieus is Nederland?

Boeddha, Maria, een huisaltaar, gebedsvlaggetjes, een meditatiehoekje en een menora. Bij steeds meer Nederlanders zijn ze naast elkaar in huis te vinden. De grenzen tussen religies vervagen, we willen ons niet meer binden aan één traditie en omarmen vele religieuze stromingen.

Het heersende dogma is dat Nederland steeds minder gelovig wordt. Uit onderzoek blijkt echter dat bijna een kwart van de Nederlanders multireligieus is. De combinaties christendom-boeddhisme en christendom-jodendom zijn daarbij het meest populair. We worden dus niet steeds ongeloviger, maar onze religieuze beleving verandert. Er blijkt veel behoefte aan zingeving en verbinding.

De bevindingen van het onderzoek zijn in een eenmalige glossy onder de naam *MiX* verwerkt en gaat over mensen die verschillende religies met elkaar combineren. Of beter gezegd: over mensen die elementen uit religieuze tradities die hen bijzonder aanspreken kiezen en vervolgens in hun dagelijks leven praktiseren.

Ze bidden, chanten of doen aan soefidraaien. Met yoga en mediteren beginnen zij de dag. Sommigen hebben een eigen huisaltaartje, waar Boeddha, Jezus en een moedergodin vreedzaam naast elkaar staan met ernaast een Tibetaanse klankschaal en kaarten met gekalligrafeerde islamitische teksten.

MiX – Flexibel geloven, Amsterdam University Press, € 6,99.

HV-Boekjes

Leuk voor jezelf, of als cadeautje

Het Humanistisch Verbond Den Haag-Haaglanden gaf in 2017 twee boekjes uit:

- Een grote taak weggelegd, Herinneringsboekje naar aanleiding van 70 jaar Humanistisch Verbond (60 pagina's)
- Beschouwing&Beleving, Filosofische wandelingen door Den Haag (86 pagina's, 3e druk)

Beide boekjes zijn te koop voor € 10,- excl. verzendkosten. U kunt de boekjes bestellen via info@humanistischverbondenhaag.nl.

Een grote taak weggelegd, Herinneringsboekje naar aanleiding van 70 jaar Humanistisch Verbond 1946 – 2016

Naar aanleiding van het 70-jarig bestaan van het Humanistisch Verbond bracht HV Den Haag in 2017 een herinneringsboekje uit. Het boekje geeft een fraai, caleidoscopisch overzicht van de geschiedenis van het Humanistisch Verbond in Nederland in het algemeen en van Den Haag in het bijzonder.

Beschouwing&Beleving, Filosofische wandelingen door Den Haag

Het boekje bevat vijf filosofische wandelingen door Den Haag:

- Spinoza in Den Haag - Van Spinoza naar Voltaire - Een Haagse reis door de Verlichting
- Rondje Hofvijver - grondleggers van de democratie
- Park Sorghvliet • Scheveningen.

De wandelingen kunnen individueel gelopen worden, maar ook georganiseerd.

Jos de Wit verzorgt de groepsrondleidingen.

Informatie 06-51492187 of josselinpdewit@hetnet.nl.

Colofon

Bestuur

Henk Bakker (voorzitter)
Inge Camfferman (secretaris)
Kees Overmeer (penningmeester)
Marjan Duijm (lid)
Heleen Jonker (lid)
Jan Kammeyer (lid)
Luc Meuwese (lid)

Secretariaat

Judith Mos

Adres: Postbus 8581, Kerketuinenweg 2-4,
2544 CV Den Haag

Telefoon: 06 - 573 70 445.

E-mail: info@humanistischverbondenhaag.nl

Website: www.humanistischverbondenhaag.nl

Redactie Ledenbericht

Inge Camfferman

Het Humanistisch Verbond, afdeling Den Haag-Haaglanden is een afdeling van het landelijk Humanistisch Verbond en werkt vanuit de statuten en het huishoudelijk reglement van het Humanistisch Verbond.

Vormgeving en druk

Pasmans Drukkerij, Den Haag

Oplage: 700 exemplaren

Het Ledenbericht verschijnt 4x per jaar